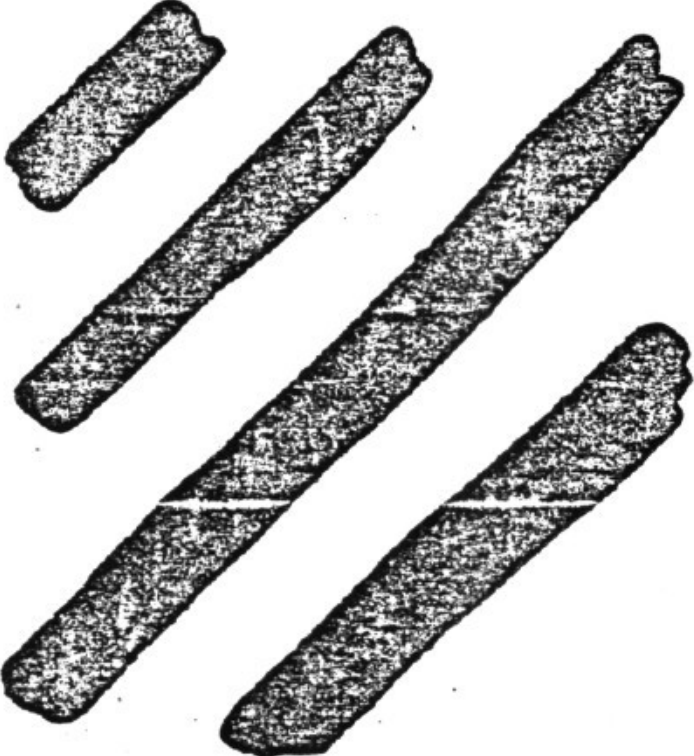

mel i sucre

n° 15

MEL I SUCRE, num -15. Setembre
1.981. Butlletí informatiu de
l'Obra Cultural Balear a Sant
Joan, per als socis.

portada: vermadors

Tothom qui vulgui col.laborar
que faci de veure algú de l'e-
quip de treball.

Tirada actual : 70 exemplars.

Girant fulles hi trobareu:

- Notícies locals, sobre el que
succeeix al poble per l'O.C.B.
- Costums que fan història: Mesu-
res d'un temps no massa llunyan,
per Miquel Gaià i Amador Gaià.
- Una visió sobre la memòria mu-
nicipal per Miquel Company Bauçà,
breu opinió sobre el llibret pu-
blicat per l'Ajuntament.
- Cultura, article de vertader
fons social i cultural a Sant
Joan, per Mateu Sastre i Joan.
- Crida d'un mallorquí d'arrel,
l'Autonomia a les Illes, per Jo-
sep Forteza Rei.
- Les figueres, breu història de
la figuera, acompanyada d'una
relació de classes de figues per
Joan Morey.
- Bestiari, estudi original dels
animals que coneixem, per Joan
Moratinos, Pep Roig i Joan Morey.
- Apunts de flora, descripcions
més importants de les plantes
locals, per Pep Roig.
- Evolució del nom del carrer
Tort de 1.866 fins a l'actualitat,
per Joan Morey.
- Pou de Son Santos, breu res-
senya dels pous públics, per
Joan Morey, Miquel Company i Jo-
sep Roig.

----- NOTICIES LOCALS -----

- Malgrat que les obres de clavegueres estassin resoltes, el carrer del Consistori desprenia una olor no massa agradable i ara a la fi es decideixen a arreglar- ho. Esperem que pus mai es sentin perfums com aquests.

- Així com l'any passat es posà en marxa el curs de lengua catalana, i en vistes a un millor funcionament enguany començarà el mes d'Octubre, així com pertoca a un curs acadèmic. El proper bolletí hi haurà més informació sobre el desenvolupament del mateix.

- S'han instal·lat uns quans de miralls convexes a un parell de cantons problemàtics del casc urbà per una millor circulació vial.

- Ha sortit a llum la segona memòria municipal, editada per l'ajuntament. El seu contingut ha estat problemàtic provocant una repulsa per part de determinats sectors de gent.

- Els nins tornen a l'escola, però amb una nova estructuració teòrica de l'E.G.B. Els vuit cursos estan repartits en tres cicles:

1er cicle - 1er i 2º d'E.G.B. (previst un any de pàrvuls)

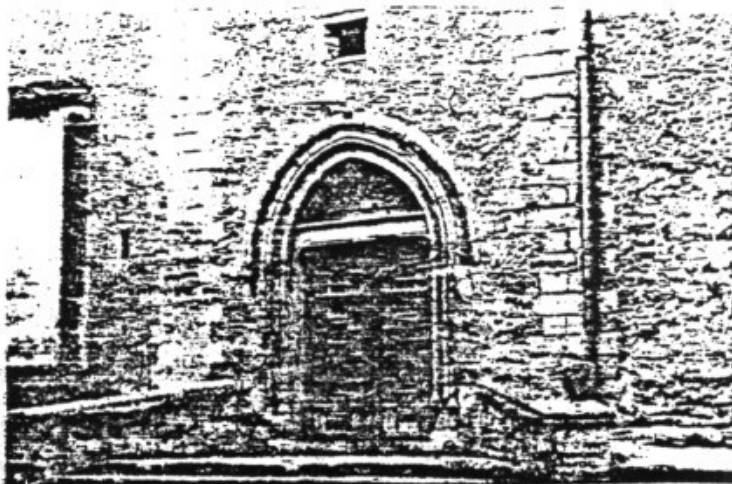
2º cicle - 3er, 4º i 5º d'E.G.B.

3er cicle - 6º, 7º i 8º d'E.G.B.

- Com cada any es prepara la festa del botifarró, organitzat per la penya motorista i que es celebra el primer diumenge d'Octubre.

- Després d'una llarga sequedat d'uns cinc mesos, el dia 13 de Setembre va tornar ploure, contabilitzant-se prop de 40 litres.

O.C.B. de Sant Joan

Costums que fan història

M E S U R E S

Desde el moment en què l'home es va fer sedentari es vegé obligat a crear mesures de distint tipus per a canviar-se productes i dur al mateix temps un control de la seva productivitat.

¿Com acostumava a mesurar el pagès d'aquell temps?

EL GRA: per mesurar gra, tant per quantitats grosses com petites s'emprava:

- La salma = 4 quarteres.
- La quartera = 6 barcelles.
- La barcella = 6 almuds.
- L'almud = 3 lliures (1.200 grams)
- El mig almud.

(les barcelles podien esser "rasa" o "caremull" i la diferència és de un almud).

ELS PORCS I LES GARROVES: per comprar i vendre porcs i garroves les pesades eren:

- La càrrega o somada = 3 quintars.
- El quintar = 4 arroves.
- 1 arrova = 25 lliures (10 Kgr)
- 1 lliure = 12 unses (400 gr).

ANIMALS DE PEL, LLANA I PLOMA: la venda d'ovelles, cabres, bous, conills i aviram es feia en terces i unses.

- 1 terça = 12 unses (400 gr)
- 3 unses = 100 gr.

LA LLET: s'emprava una mesura de zinc o llauna que equivalia aproximadament a un quart de litre.

EL VI: es mesurava:

- La càrrega o somada = 4 quartins
- El quartí = 4 quartinel·los = 26 quartes.
- 1 quarta = 4 quartons.
- 1 quartó = 1 quart de litre.
- la mitja quarta = mig litre.

L'OLI: les mesures que normalment s'empraven eren:

- 1 somada = 2 odres = 6 mesures.
- 1 mesura = 4 quartans (16 litres).
- 1 quartà = 4 litres.

Però durant un cert temps l'oli es venia a lliures (400 grams) i mitges lliures o sigui sis unses.

ELS OUS:

Antigament no es fitxaven amb el seu tamany però a l'actualitat vénen ben separats (els grossos més apreciats, es destinen a l'alta burgesia mentre que els petits i corrents s'els han de menjar la majoria dels proletaris).

Sempre s'han mesurat a dotzenes.

Es curiós però mai s'han pesat els ous; ¿serà per lo delicats que són?.

FRUITA:

Fins a l'any 1932 encara es venien a dotzenes (les pomes, peres, melicotons, pressecs, etc) però primer es feien triadelles segons el tamany.

L'altra fruita es pesava amb balanses.

LA RAMA:

La llenya era molt apreciada ja que era necessària pels quefers domèstics. La mesura més important és la somada que corresponia a tres feixos de llenya.

SEGADES: quan arribava l'hora de segar els sementers, aquesta tasca es feia i es midava de la següent manera:

- 1 cavaió = 10 garbes.
- 1 garba = 9 gavelles
- 1 gavella = 3 manats.
- 1 manat = 1 falcada.

LA TERRA:

El pagès mai ha emprat mesures decimals (Ha, a,). Sempre ha estat costum agafar les antigues. El motiu de seguir el sistema antic pareix degut a què és difícil passar aquestes a les modernes.

Hi ha dos tipus de mesures agràries:

Agràries lineals: -El tornall = 6 destres.

- 1 destre = 12 pams de destre = 4'214 m.

Agràries de superfície: 1 jovada = 16 quarterades

1 quarterada = 4 quartons

- 1 quartó = 4 horts.

- 1 quarterada = $7.103'1 \text{ m}^2 = 400 \text{ destres}^2 = 71'031 \text{ àrees}$.

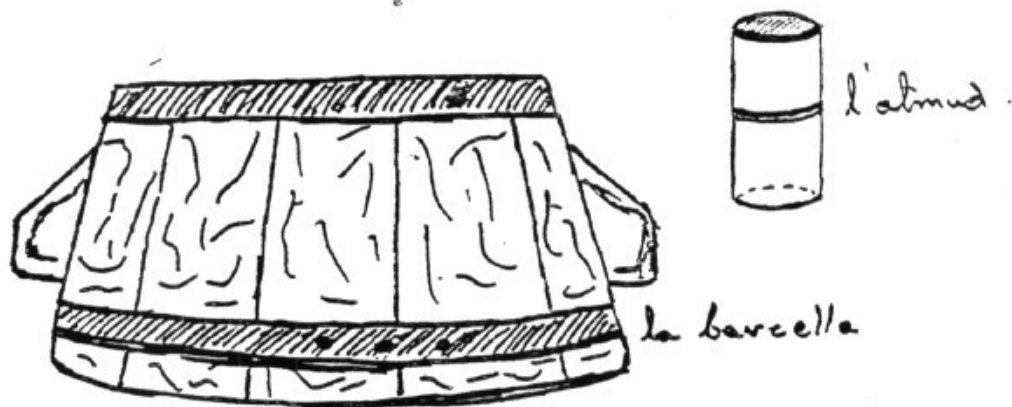
Per canar terrenys petits s'utilitzaven el destre i la cana.

- 1 destre = 2 canes de Montpelier (4'214 m.)

- 1 cana de Montpelier = 2'107 m. = 8 pams (de 26'3 cm)

Mig destre (diuen) era la mida de la braça (2'107 m) del rei En Jaume. D'aquí que el pam (26'3 cm) sigui més gros que el normal (de 20 cm).

L'OLIVA: es mesurava a barcelles i almuds.

Quasi totes aquestes mesures i mesures han passar a l'història ja que cada regió tenia les seves pròpies.

L'aparició del sistema mètric decimal va privant l'utilització d'aquestes mesures, ja que és més pràctic i universal.

Miquel Gaià

Amador Gaià

UNA VISIÓ SOBRE LA MEMORIA MUNICIPAL

Coma a molts d'altres santjoaners vaig rebre un llibret o memòria anual publicada per l'ajuntament, en la qual pareix que es fa balanç de l'any abril 80-81.

Bé, idò, crec que hi ha en aquest resum una confusió de termes i conceptes que l'únic que fa es embullar més les coses. Sinó comprovem:

Sense anar més enfora es dona una relació d'uns préstecs de vivenda rural que res tenen que veure amb el moviment presupostari de l'ajuntament i que en el esmentat llibret consta que forma part d'aquest moviment. Aquests diners eren d'un patronat de falange i que en la desaparició d'aquesta passà esser del Consell.

Un altre punt que necessita un poc de cleretat és el de la festa des pa i es peix. Al llibret figura com a despesa on hauria de figurar com a ingrés, és a dir, la festa des pa i es peix com tots sabem era organitzada i treballada per un grup de santjoaners d'unes 50 persones al darrera d'En Arnau Company, aglutinant totes les entitats culturals, recreatives i esportives de la vila. El propòsit d'aquesta era dur llum al camp de futbol. Bé idò, apart dels actes típics es feien unes carreres de bicicletes i es destinaven 50.000 pts per amortitzar el manteniment del llum del camp de futbol, però enguany amb l'espectacle que es va dur no hi entrà cap punyetera pesseta.

Després de veure aquest punt sí que hi podem afegir una frase com "caminant se fa camí", o com "de la fosca hem fet claror". Però el que fa enguany a l'Ajuntament solament se'l pot classificar amb la frase "Siau qui sou".

I això només és una mostra del que veig en certa confusió, i per això no ens enfilarem pus i cal donar les coses clares o no dir res.

Miquel Company Bauçà

C U L T U R A ?

El nostre estimat i "escelentíssimo" ajuntament pareix que se'n fot -entre altres coses- de tot lo referent a la nostra cultura; i així, no fa, ni probablement ferà, res per recuperar-la (en principi els nostres carrers).

Fa uns quants anys que ja s'haurien d'haver canviat els rètuls que tant desentonen amb el poble i posar els que hi tocaria haver.

Però tot segueix igual que abans i asseguts a la plaça o caminant pels carrers ens hem de tapar els ulls per no posar-nos a plorar. I si tot s'arreglàs tapant-nos els ulls.... collonut!, però no, així no s'arregla res (per tant no és una solució vàlida).

Hi ha poques coses que siguin de tant mal gust com un mallorquí normal i corrent provant de parlar en castellà, si qualquon n'ha escoltat cap, segurament coincidiria amb mi de que és un espectacle bastant còmic.

Però a pesar de tot seguim dient: "Jo visc al carrer major o a la plaça nova" i no a "la calle mayor" o a "la plaza del general Francuster", perdó, amb que estaria jo pensant! del "General Franco".

Probablement els nostres regidors (o hauria de dir "concejales"?) esperen que quan torni a venir al poble el "santjoaner de sempre" (?) Rodriguez de Miranda, aquest, veient que els rètuls són els mateixos (exaltant el gloriós passat de la "Unidad de Destino en lo Universal"), dirà complagut i somrient: "muy bien, muy bien, seguid así y os daré unos caramelitos porque habeis sido unos ninitos muy buenos" i als "ninitos buenos" els hi anirà caient la bava.

I és que davant tres o quatre intents de canviar un dels rètuls més representatius de la dictadura i invasió cultural a que ha estat sotmesa Mallorca (la Plaça Nova), l'ajuntament no ha fet més que posar les coses així com estaven en menys de vint-i-quatre hores.

Segurament els regidors esperen a que tots els pobles de Mallorca hagin normalitzat la situació per, llavors, posar-se en feina i probablement canviar-ho (manca saber si posaran Plaça

Nova o Plaça del G. Franco).

I és que aquest ajuntament més que això és un caramull de graciosos amb corbata. Punt i final? esper que sí d'una vegada.

mateu sastre i joan.

... encara hi és.

C R I D A D ' U N M A L L O R Q U I D ' A R R E L

L'AUTONOMIA A LES ILLES

Hi ha molta gent despistada respecte al concepte autonòmic i de la conveniència o no d'obtenir una autonomia per a les Illes.

Diguem que AUTONOMIA per a un país o regió que pertany a un estat on també hi ha integrats altres països o regions, es la facultat de governar-se per lleis pròpies, lleis que s'han concertades entre el país autonòmic i l'estat on es troba integrat.

L'AUTONOMIA no suposa decretar normes o lleis sense cap limitació, en tal cas equivaldria a una plena sobirania i a la creació d'un nou estat.

A casa nostra hi ha gent que aspiren a una AUTONOMIA molt ampla, que ens permetés fer i desfer i dictaminar sense limitacions ni comptar amb les altres regions de l'estat. D'altres amb complexes d'inferioritat o d'incompetents es conformarien amb una AUTONOMIA molt limitada, que solament ens permatria dictaminar lleis de tipus folklòric.

Es indubtable que una AUTONOMIA equilibrada ha d'esser un gran benefici per a les Illes. Dins el camp que més ens convé, és dins el camp cultural i de l'ensenyament.

Durant tant anys de centralisme quasi bé ens han anulat la nostra personalitat. Als nostres al.lots, a les escoles, els han parlat molt de Isabel i Fernando, de Pizarro i Hernan Cortés, d'El Cid Campeador, etc... i molt poc de Ramon Llull, de Tort Ballester, de Anselms Turmeda, i de les pestes i misèries que sofriren els mallorquins segles enrera.

¿Què saben la gent de Madrid per dirigir i ensenyar a casa nostra? Han silenciat i desfigurat tant la Nostra Història!?

¿Com poden copsar des de Madrid les nostres necessitats o conveniències dins el camp higiènic, agrícola, comercial, industrial, etc...?

Ara bé: si volem que l'AUTONOMIA sigui profitosa per el nostre país, no ha de tenir un caire polític determinat i no s'ha de permetre que els partits la manetgin només en profit propi.

Quantes vegades hem vist com determinats partits polítics han rebutjat una proposició, no perquè no fos profitosa per al poble, la rebutgen per gelosia, perquè no eren ells els qui havien fet aquella proposició.

Un altre factor o condició de gran interès per que l'AUTONOMIA de les Illes no s'enfonsi, és que Mallorca no ha d'exercir un centralisme damunt les illes germanes, ni Palma damunt els pobles.

Es indubtable que si aconseguim una AUTONOMIA equilibrada i que fos respectada i estimada per polítics i ciutadans, en podríem treure un gran profit espiritual i material.

Si aprenem a respectar-nos i a estimar-nos una mica més, ho aconseguirem.

JOSEP FORTEZA REI

CANÇONS DE VERMAR

Diuen que en anar a vermar
se'n duen ses portadores,
al.lotes anit es fa
es ball de ses vermadores.

Noltros venim de vermar
d'una vinya molt enfora
aposta venim deshora
perquè haviem d'acabar.

Venim de sa veremada
per això tenim pocs jocs
es réms són petits i pocs
i mala nit que hem passada.

Diuen que en anar a vermar
ses al.lotes van alegres
i ballen unes mateixes
que valen ulls per mirar.

Una figuera verdal
fa sa fruita apreciada
Jo no te vull per cunyada
perquè ets massa paratjal.

Tres figues té madò Clenxa
totes tres tenen igual:
sa primera és sa verdal
sa segona, paratjal
sa tercera martinenca.

Sa nostra figueralera
és com un sol resplendent
i En Rafael des Convent
tot l'any li corr darrera.

¿ No estàs empegueït
de fer de figueraler?
¿ Altre feina no sap fer
un jove tan presumit?

Menjaria figues flors
enc que fossen cucarelles.
Jauria amb ses bergantelles
de Sant Joan, i no gos.

Jo les cui de cap de brot
i a l'aire les emplom
Un home que va pel món
ha de saber fer de tot.

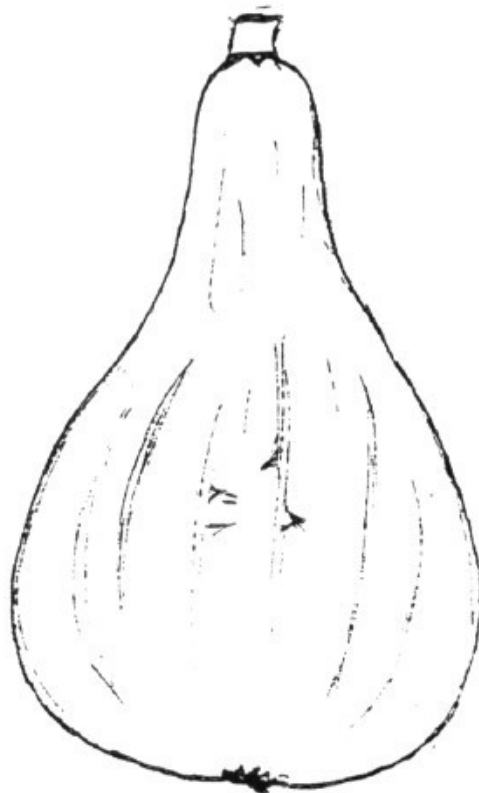
En esser a's capcurucull
de sa figuera aubacor,
tant si és figa com figó
en arribar-li, ja el cui.

Jo ja tenc es paner ple
de figues alagantines.

Per aquí hi ha fadrines
que se treuen ses espines
abans d'aficar-les-sè.

Com vaig arribar en es pou
d'aquell lloc de Son Baró,
vaig dir: Al.lotes feis claror
dins es sequer, si hi sou.

A damunt es Puig de l'Ofre
veig una brusca que ve:
- A córrer, tugeta meva
que no mos banyi es sequer.

POPULARS.

LA FIGUERA

La figuera és un arbre molt estès a Mallorca, a l.960, hi havia 19.000 Ha de figueres sembrades. Actualment està en decadència. Els sequers de figues, les quals servien d'aliment als porcs durant l'hivern, han passat a l'història.

Així mateix és interessant recordar les diferents classes de figues que tenen distints gusts, colors, tamany i formes:

- agostenca	- de la senyora
- alacantina (alagantina, galantina)	- de la tira
- albacor {
de molla vermella
de molla de meló
de molla blanca
ramona	- de l'Empordà
	- del sen Jaume gran
	- de molla vermella
	- de sa Font de Balafi
- algerina (D'Alger o angelina)	- de set cornes
- bergunya	- dolça
- blanca	- d'ull de perdiu
- blanqueta	- geganta
- bordissot (de Burjassot) {
negra
blanca	- hivernenca
- botanda	- ilimonenca
- calderona	- martinenca
- carlina	- masclenya
- capoll-llarg	- modronya
- capoll-curt	- paratjal
- carabasseta	- pèl de bou
- coll de dama {
blanca
negra	- porquenyia (de porc)
- coll de beata o coll de frare	- roja
- cucarella	- sarrona o sarronenca
- deiana	- sitcel (sitcelis, xit-
xelis o de set cels)
- de la filera	- vacal o bocal
- de la Mare de Déu de Lluc	- verdal
- de la pera	
- de la roca	

Una figuera bordissotencia
qui és que la desbordissotencarà?

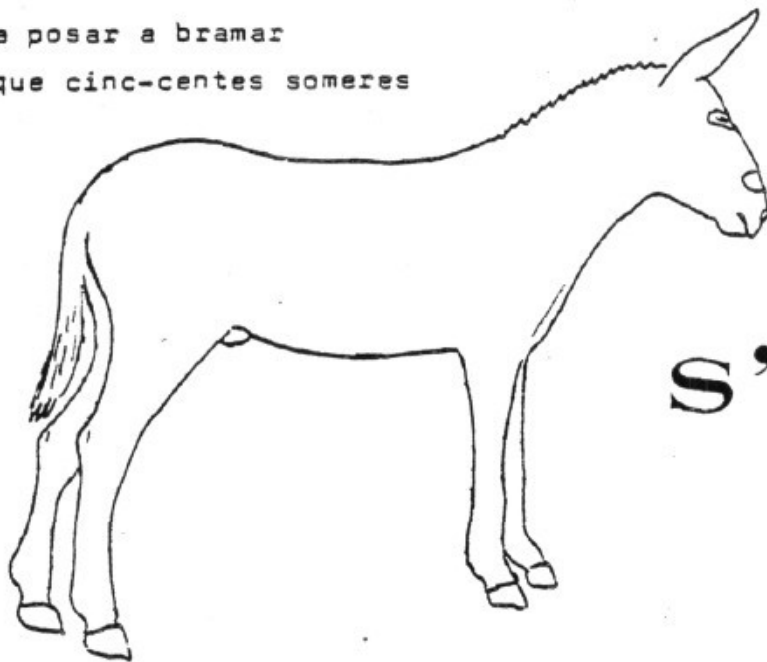
- Jo la desbordissotencaré
perquè desbordissotencar jo sé.

Font d'informació

Diccionari Català-Valencià-Balear.

BESTIARI

Sa música de Porreres
quan dins Sant Joan va entrar
se va posar a bramar
més que cinc-centes someres

s'ase

Ase (equus asinus) animal originari d'Àsia, introduït a Europa, domesticat per l'home agricultor i ramader del Neolític.

Actualment n'hi ha en estat salvatge (hemions) a diferents regions asiàtiques (Síria, Persia, Tibet)

- Sap més un missèr i un ase que un missèr tot sol
- Quan s'ase no pot, sa somera ajuda
- Uns comptes fa s'ase i uns altres es traginer, i uns altres l'amo de s'ase.

Animal caparrut i mal d'aregar (es diu que el millor temps per fer- ho és la primera lluna vella després de Nadal), això fa que se l'hagi comparat amb l'home en diverses ocasions.

GORÀ .- ase de llavor

RUC .- ase o somera jove desde que neix fins que ha acabat de créixer.

Noms que se'ls dóna normalment: Gelat, Baldiri.

Sol ésser objecte dels insults i ira de l'amo o madona que el menen: garrotades, xapetades, flastomies, llenderades,.... tot això a causa del seu caràcter obstinat, tancat, intransigent, a pesar de que cada any rebessin per Sant Antoni l'aigua beneïda, no hi havia manera de dur los al bon camí.

Mestre Pere- i -era
alçau bandera-i-era
que cada any-i-rany
heu corregut-i-rut.
Heu gonyat-i-rat
una somera-i-era
que cada any-i-rany
vos fa un ruc-i-ruc

Feines més corrents d'un ase: estirar un carretó (per la seva rapidesa), fer mig parell amb un mul, batre a l'era.

La somera és més tranquil·la que la seva parella, el seu caràcter dòcil li permet fer-li fer feines que satisfan més a l'amo. S'ho agafen més amb calma. No li basta una racció de garrotades per fer-li canviar el pas.

Ases famosos que ha existit a Sant Joan per les seves fetes: s'ase de Don Melcion, s'ase d'en Miquel Puput, s'ase d'en Parrec.

S'ase s'ha mort
oh quin disgust ;
no el vorem pus
anar de trot.

Josep Boig Bauçà
Joan Moratinos Jaume
Joan Morey Company

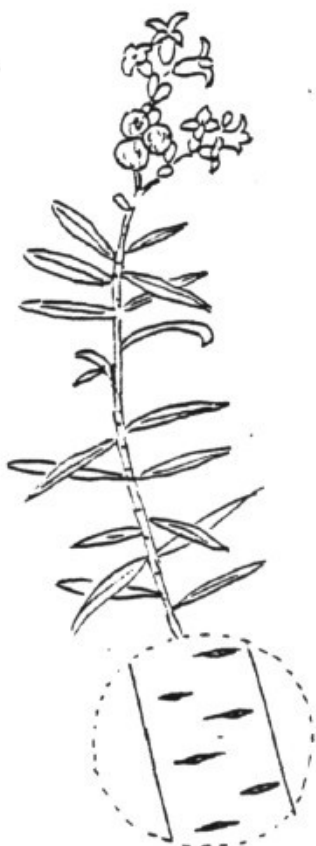
Vidriella
(*Clematis flammula*)
fam. Ranunculàcies

Fa unes setmanes encara se la podia veure en flor anant per foravila per les bardisses i pinars. Les seves flors blanques no esgotades encara en plè estiu, ja que floreix entre els mesos de maig i agost, atreuen a qualsevol observador per poc motivat que hi estigui, no sols per la seva frescura sinó també per la fragància que emanen. Es una planta enfiladissa gràcies a fulles que se converteixen en circells: així escala si troba o arbusts que l'aguantin. Pot arribar a atànyer de vuit a deu metres de llargària.

En aquests dies es poden observar els fruits, que si bé són molt petits (com a grans d'ordi, però comprimits), es fan notar per estar coronats per un plomall d'uns 2 cm de longitud, que li possibilita utilitzar la força del vent a l'hora de disseminar-se.

En el camp d'efectes medicinals, la planta verda i sense bullir té propietats càustiques i vesicants (produeix vesícules o bòfegues a la pell) i temps enrera s'utilitzà contra la lepra i la sarna (a Catalunya li diuen herba de llagues o herba de Job). A França, en canvi rep el nom de "herbe aux gueux" (herba dels astuts) per haver-la emprada, segons diu en Palou, certs captaires per produir-se llagues i així provocar la compassió.

Per Mallorca rep els noms de vidriella, gessamí bord, mata dent, vidauba, santjuaní (aquest darrer, segurament perquè té el màxim de floració per l'entorn de la festa de Sant Joan Baptista).

Matapoll
(*Daphne gnidium*)
fam. Timeleàcies

Es un arbustet de moltes branques, aquestes en forma cilíndrica i disposades verticalment. Si travessam alguna garri-ga o pinar, o pujam algun pujol, encara el podem veure florit de flors blanques que el coronen i desprenen una bona olor. Es tardà també en rompre en flors, ho fa entre el juny i el novembre; aquestes so-len durar molt de temps i una vegada fe-cundades esdevenen fruits sucosos (baies) rodons, vermells o negres.

Encara que externament sigui un arbustet d'estructura, quasi sempre, amb formes simètriques i harmonioses que li donen cert encant i bellesa, sota aque-sta forma s'hi amaga una planta bastant verinosa, d'aquí esdevé que s'hagi uti-litzada com a remei medicinal, si bé amb precaucions i dosis petites. La seva es-corça s'ha emprada contra les escròfules, afeccions reumàtiques, malalties dels ossos i de la pell. Es un sudorífic enèrgic i estimulant; les seves fulles i fruits són un purgant violent no recomanable. La seva reïna té un alcaloide de gust agre, se diu la dafnina.

Se diu que tots els pastors de Mallorca l'uti-litzen per curar la diarrea a les ovelles, per això fan dues trinxes de la pell del matapoll i en fermen una a la pota i l'altra a la coa de l'ovella que està malalta i sol anar bé. El mateix remei s'ha aplicat a vadelis o vadelles també afec-tats de diarrea. A les ovelles que perden la llana se les sol rentar per curar-les amb la bullidura de les seves rels.

Ja que la seva pell forma una superfície cilín-drica i difícil de rompre, s'ha utilitzat per fer les anelles que duen els fubiols mallorquins de pastor, a les parts an-terior i posterior.

Josep Roig Bauçà

C A L L E J U L I O R U I Z D E A L D A

- Carrer molt transitat a principi de segle i a segles anteriors. Pas obligat de la gent dels carrers de Ciutat, Nou, Bonavista, Sol, Camp, Socies, Mirador, Conquistador, per anar cap a Baix de la Vila, o també per entrar al poble vinguent de Vilafranca, Porreres o Manacor, abans d'obrir el carrer de Bonavista per avall.

Es segurament per això que se'l ha canviat tantes vegades de nom.

(Abans de 1866, segons els padrons municipals, no hi figuraven els noms dels carrers, per fer les llistes s'agrupava a les cases en "manzanas", tots els carrers de Sant Joan començaren a tenir nom -sempre me referesc a les llistes padronals- a l'any 1866)

Noms diferents que ha tingut

- ANTIGUA CARCEL, de 1866 a 1909

(segurament fa referència a una presó que hi devia haver)

- DEL PRINCIPE, de 1911 a 1931

(deu fer referència al fill d'Alfons XIII, Joan de Borbó i de Battenberg)

- PI I MARGALL, de 1932 a 1939

(uns dels presidents de la 1ª república)

- JULIO RUIZ DE ALDA, de 1940 a (Aviador militar espanyol. Un dels fundadors de la Falange. Posterior dirigent de la FE i de les JONS. Morí executat l'any 1936.)

- Nom popular:

CARRER TORT, degut a la seva configuració en forma d'angle.

Els anys del canvi de nom pot esser no siguin correctes, (amb un error màxim de 1 any ó 2) ja que no s'han trobat padrons municipals anuals, o perquè no es feien o perquè s'han perdut.

joan morey company

- A 1866 al carrer Tort hi havia 30 cases habitades per 106 persones, entre elles 16 conradors, 13 jornalers i 2 moliners.

ES POU DE SON SANTOS

No fa massa temps, a Sant Joan, hi havia en ús una sèrie de pous públics, que abastien d'aigua a les bèsties. D'aquests n'hi havia dos que posseïen rentadors, apart dels abeuradors, que eren el Pou Llarg i el de Son Santos.

Avui davant la manca d'utilització els rentadors es destruïren i el del Pou Llarg, en part es convertí en un petit jardí, mentre el de Son Santos quedà transformat en una mica de placeta embellida per un arc artístic assentat sobre el coll del pou que ara just aguanta la corriola.

Dels altres pous públics del poble, l'únic que s'usa normalment per abeurar les bèsties es el Pou Nou.

Miquel Company Florit

Joan Morey Company-

Josep Roig Bauçà

